

SRDCAŘI S ČERVENOU BRAŠNOU

Rok 2023 je pro Domácí zdravotní a paliativní péči výjimečný. Slavíme třicet let mezi vámi...

A jak to všechno začalo? Domácí zdravotní a paliativní péče vznikla v roce 1993 pod Farní charitou v Rožnově pod Radhoštěm a jmenovala se Charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba o nemocné v domácnosti. Její první ředitelkou byla paní Zdeňka Machová, která proměnila dobrovolnost v profesionalitu. Vznikl pracovní tým, jehož součástí byly jak pečovatelky, tak i zdravotní sestry. Společnými silami tak tvořily charitní dílo v domácnostech klientů nejzapadlejších koutů jednotlivých vesnic kolem srdce Valašska. Tuto dobu hezky vystihuje film Domácí péče, kdy pečovatelka a zdravotnice v jedné osobě se svou malou ordinací v podobě kufříku, kolečkem salámu pro uštěkaného hafana a hlavně s darem pomoci objíždí své klienty, překonávající různé překážky, ale mnohdy i sama sebe.

Léta běží a ani Charitě se nevyhnuly mnohé strukturální změny, v roce 2007 přišel nový zákon o sociálních službách, který oddělil pečovatelskou a ošetrovatelskou službu. Pečovatelská služba se dle zákona 108/2006 Sb. vyčlenila jakožto jedna ze samostatně stojících sociálních služeb, fungující pod střechem Charity. Ošetrovatelská služba byla částečně tímto ochromena, ale do roku 2011 fungovala jako charitní ošetrovatelská služba. Od dubna roku 2012 novelou zákona o zdravotních službách 372/2011 Sb. nově vznikla Domácí zdravotní péče, s přesně vydefinovanými podmínkami poskytování zdravotních služeb, které i nadále zůstávají zastřešeny Charitou. S touto změnou přišlo velké obrození služby, kterou v té době doslova ze země vydupal pan Radomír Petr, jenž v té době byl zaměstnán jako vrchní sestra a garant oboru. Všemi nutnými registracemi a smlouvami s pojišťovnami vdechl službě nový život. Po malých krůčcích se začala rodit péče, která měla svou odbornost, budoucnost a perspektivu.

Zdravotní sestra, s odborností, jasnou indikací lékaře, batohem materiálu, do domu a za peníze z veřejného zdravotnictví? Málokdo si uvědomuje, že tento druh péče je v mnohých státech, lidem nedostupný, nebo úplně neprobádanou oblastí... Služba se pořád vyvíjí a je nucena držet krok s trendem doby, proto se v roce 2015, usilovnou prací paní Marie Veithové, rozšířila ještě o péči paliativní. Tlak na zkvalitňování péče sílí, s přibývajícím pacienty vzrostl i rozsah odborných výkonů a s tím souvisela i potřeba rozšíření týmu a doplnění specializačního vzdělání.

I nás přibylo, v současnosti je v našem týmu 5 zdravotních sestřiček, které na svých dobrodružných cestách denně objíždějí až 50 pacientů s různými druhy výkonů. Pracujeme samostatně, čerpáme ze svých zkušeností a vědomostí. Bereme krev, provádíme stěry z ran, musíme umět správně ošetřit různé druhy katetrů ať už močových, epidurálních či centrálních PICCů, různé typy chronických nebo operačních ran, pečovat o stomie všeho druhu, dobře píchnout injekci, či podat infuzi, namíchat a napojit parenterální výživu, zajistit pacienta, který si nosí umělé srdce v batůžku a čeká na transplantaci, anebo jen rozcvíčit ztuhlé klouby. K tomu se stále učíme a sbíráme zkušenosti, protože medicína je dynamický obor a tlak na péči pacienta v domácích podmínkách stále roste! Obracejí se na nás nejen praktičtí lékaři, nýbrž i městské a fakultní nemocnice, odborné ambulance z různých částí republiky. Společnost má své nároky a my chceme držet krok. Když se ohlédneme a porovnáme minulá léta, změnila se doba a s ní spousta věcí. Vše je rychlejší, jede se více na výkon. Před 10 lety jsme za rok do péče přijali a obsloužili 115 pacientů, provedli přes 2000 návštěv a ujeli

bezmála 10 000 km, dnes (data za rok 2022) je to 475 pacientů, 12 696 návštěv, 25 633 výkonů a 43114 km.

Jedno zůstává stejné - stále se rodí lidé, kteří se pro svou práci narodí, stejně jako před třiceti lety. Jedním slovem „srdcaři“. I přes občasný despekt společnosti dál vozí k lidem do jejich domovů své jisté zdravotnické ruce a úsměv, který nic nestojí. Vždy mají ve své pracovní brašně nejen malou lékárnu, ale především pochopení, laskavé slovo pro rozbolavělé stáří a hlavně kus sebe.

Celých třicet let nad námi Charita drží záštitu a ochrannou ruku. Nikdy nedovolila, abychom jako služba padli, stále nás podporuje a pomáhá. Stejně jako starostové obcí, do kterých zajíždíme a kteří na nás myslí hlavně v zimě rozhrnutými cestami, a v neposlední řadě lékaři, kteří nám „jen“ lidsky věří a svěřují nám své pacienty do péče... Pro všechny z nás, pro které je v životě pomoc bližnímu motorem, jenž nás popohání dál, jako tu sestřičku ve filmu, se nám daří získávat nejen srdce psí, přes kolečko salámu ze svačiny, ale hlavně společenský respekt, perspektivu v pomoci člověku a pocit, že to, co děláme, má budoucnost a je užitečné.

Všem, s nimiž jsme se při své službě a práci v terénu mohli setkat, děkujeme za projevenou důvěru i přízeň. A až uvidíte u plotu cizí paní s velkou červenou brašnou přes rameno a kolečkem salámu v ruce, vězte, že přivezla péči zrovna vám, ale nejprve se chce spřátelit s vaším psem:o)

Michaela Zuzanáková, DiS.

vedoucí sestra DZPP